

פרשת תזריע – שלישי

(כז) וְאִישׁ כִּי יִמָּרֵט רֹאשׁוֹ קָרַח

הוא טהור הוא:

מ וגבר, ארי יתר סער רישיה קריח הוא, דכי הוא.

רס"א קרח הוא טהור הוא: טהור מטמאת נתיקין, שאין נדון בסימני ראש וזקן, שהם מקום שער, אלא בסימני נגעי עור בשר: בשער לבן, ומחיה ופשיון:

(כח) וְאִם מִפֶּאֱת פָּנָיו יִמָּרֵט רֹאשׁוֹ גִּבַּח הוּא טָהוֹר הוּא:

מא ואם מקביל אפוהי, יתר סער רישיה גליש הוא, דכי הוא.

רס"ב ואם מפאת פניו: משפוע קדקד כלפי פניו, קרוי "גבחת", ואף הצדעין שמכאן ומכאן בכלל, ומשפוע קדקד כלפי אחוריו קרוי "קרחת":

(כט) וְכִי־יְהִי בַקְרָחַת או בגבחת נגע לבן אדמדם צרעת פרחת הוא בקרחתו או בגבחתו:

מב וארי יהי בקרחותא או בגלישותא, מכתש חיור סמוק סגירות סגיא היא, בקרחותיה או בגלישותיה.

רס"ג נגע לבן אדמדם: פתוך. מנין שאר המראות? תלמוד לומר: "נגע":

מג ויחזי יתיה כהנא, והא עמק מכתשא חיור סמוק, בקרחותיה, או בגלישותיה כמחזי סגירות, משך בסרא.

(ל) וְרָאָה אֹתוֹ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת־הַנֶּגַע לְבָנָה אֲדָמְדָמַת בַּקְרָחַתוֹ או בגבחתו במראה צרעת עור בשר:

מז גבר סגיר הוא, מסאב הוא; סאבא יסאבניה כהנא, ברישיה מכתשיה.

רס"ד כמראה צרעת עור בשר: כמראה הצרעת האמור בפרשת 'עור בשר': "אדם כי יהיה בעור-בשרו" ומה אמור בו? שמטמא בארבע מראות ונדון בשני שבועות, ולא כמראה צרעת האמור בשחין ומכוה, שהוא נדון בשבוע אחד ולא כמראה נתיקין של מקום שער, שאין מטמאין בארבע מראות: שאת ותולדתה, בהרת ותולדתה:

(מא) אִישׁ־צָרוּעַ הוּא טָמֵא הוּא טָמֵא יִטְמְאוּ הַכֹּהֵן בְּרֹאשׁוֹ נִגְעוֹ:

מח מד גבר סגיר הוא, מסאב הוא; סאבא יסאבניה כהנא, ברישיה מכתשיה.

רס"ה בראשו נגעו: אין לי אלא נתיקין, מנין לרבות שאר המנגעים? תלמוד לומר: "טמא יטמאנו", לרבות את כלן. על כלן הוא אומר: "בגדיו יהיו פרמים וגו'":

(מב) וְהִצְרוּעַ אֲשֶׁר־בּו הַנֶּגַע בְּגָדָיו יִהְיוּ פְרָמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פָרוּעַ וְעַל־שָׁפָם יַעֲטֶה וְטָמֵא | טָמֵא יִקְרָא:

מט מה וסגירא דביה מכתשא, לבושוהי יהון מבזעין ורישיה יהי פריע, ועל שפם, כאבילא יתעטף; ולא תסתאבו ולא תסתאבו, יקרי.

רס"ו פרמים: קרועים. פרוע: מגדל שער. ועל-שפם יעטה: כאבל. שפם: שער השפתים גרינו"ן בלע"ז. וטמא טמא יקרא: משמיע שהוא טמא, ויפרשו ממנו:

(מג) כָּל־יָמֵי אֲשֶׁר הִנֵּג בּו יִטְמֵא טָמֵא הוּא בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבּוֹ:

מז כל יומין דמכתשא ביה, יהי מסאב מסאב הוא: בלחודוהי יתיב, מברא למשריתא מותביה.

(מד) וְהִבָּגַד כִּי־יְהִי בּו נֶגַע צִרְעַת בִּבְגָד צֶמֶר או בִּבְגָד פִּשְׁתִּים:

מז ולבושא, ארי יהי ביה מכתש סגירו: בלבוש עמר, או בלבוש פתן.

רס"ז בדד ישב: שלא יהיו שאר טמאים יושבים עמו, ואמרו רבותינו: מה נשתנה משאר טמאים לישב בדד? הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו ובין איש לרעהו, אף הוא יבדל. מחוץ למחנה: חוץ לשלש מחנות:

(מה) או בשתלי או בערב לפשתים ולצמר או בעור או בכל־מלאכת עור:

מח מח או בשתיא או בערבא, לכתנא ולעמרא; או במשכא, או בכל עבידת משך.

רס"ח לפשתים ולצמר: של פשתים, או של צמר. או בעור: זה עור שלא נעשה בו מלאכה. או בכל־מלאכת עור: זה עור שנעשה בו מלאכה:

(מז) וְהָיָה הַנֶּגַע יִרְקַק | או אדמדם בבגד או בעור או בשתי או־בערב או בכל־כלי־עור נגע צרעת הוא וְהָרָאָה אֶת־הַכֹּהֵן:

מט ויהי מכתשא ירוק או סמוק, בלבושא או במשכא או בשתיא או בערבא או בכל מן דמשך מכתש סגירותא, הוא; ויתחזי, לכהנא.

רס"ט ירקק: ירק שבירקין. אדמדם: אדם שבאדמים:

(נא) וְרָאָה אֶת־הַנֶּגַע בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי כִּי־פָשָׁה הַנֶּגַע בִּבְגָד או־בְּשֵׁתִי או־בְּעֶרֶב או בעור לכל אשר־יעשה העור למלאכה צרעת ממארת הנגע טמא הוא:

מח מיומא שביעאה, ארי אוסיף מכתשא בלבושא או בשתיא או בערבא או במשכא, לכל דיתעביד משכא, לעבידתא סגירות מחסרא מכתשא, מסאב הוא.

רס"י צרעת ממארת: לשון "סלון ממאיר" (יחזקאל, כח) פויינט"ש בלע"ז. ומדרשו: 'תן בו מארה, שלא תהנה הימנו':

(נב) וְשָׂרָף אֶת־הַבָּגָד או אֶת־הַשֵּׁתִי | או אֶת־הָעֶרֶב בַּצֶּמֶר או בפשתים או אֶת־כָּל־כְּלֵי הָעוֹר אֲשֶׁר־יְהִי בּו הַנֶּגַע כִּי־צִרְעַת מִמָּאֶרֶת הוּא בָּאֵשׁ תִּשְׂרָף:

נב ויזקיד ית לבושא או ית שתיא או ית ערבא, בעמרא או בכתנא, או ית כל מן דמשך, דיהי ביה מכתשא: ארי סגירות מחסרא היא, בנורא תתוקד.

רס"כ בצמר או בפשתים: של צמר או של פשתים, זהו פשוטו. ומדרשו: יכול יביא גזי צמר ואניצי פשתן וישרפם עמו? תלמוד לומר: "הוא באש תשרף" – אינה צריכה דבר אחר עמה. אם־כן, מה תלמוד לומר: "בצמר או בפשתים"? להוציא את האמירות שבו, שהן ממין אחר אמירות, לשון שפה, כמו אמרא:

(נז) וְאִם יִרְאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה לֹא־פָשָׁה הַנֶּגַע בִּבְגָד או בְּשֵׁתִי או בְּעֶרֶב או בכל־כלי־עור:

נז ואם, יחזי כהנא, והא לא אוסיף מכתשא, בלבושא או בשתיא או בערבא; או, בכל מן דמשך.

(נד) וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְכִבְּסוּ אֶת אֲשֶׁר־בּו הַנֶּגַע וְהִסְגִּירוּ שִׁבְעַת־יָמִים שְׁנִית:

נד ויפקיד, כהנא, ויתורין, ית דביה מכתשא; ויסגריה שבעא יומין, תנינות.

רס"כא את אשר־בו הנגע: יכול, מקום הנגע בלבד? תלמוד לומר: "את אשר־בו הנגע". יכול, כל הבגד כלו טעון כבוס? תלמוד לומר: "הנגע". הא, כיצד? יכבס מן הבגד עמו:

(נח) וְרָאָה יִרְאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה אֶת־הַנֶּגַע שִׁבְעַת־יָמִים יָמִים:

נח ויחזי כהנא, ית מכתשא; ויסגר ית מכתשא, שבעא יומין.

(נט) וְרָאָה אֶת־הַנֶּגַע בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי כִּי־פָשָׁה הַנֶּגַע בִּבְגָד או־בְּשֵׁתִי או־בְּעֶרֶב או בעור לכל אשר־יעשה העור למלאכה צרעת ממארת הנגע טמא הוא:

נא ויחזי ית מכתשא ביומא שביעאה, ארי אוסיף מכתשא בלבושא או בשתיא או בערבא או במשכא, לכל דיתעביד משכא, לעבידתא סגירות מחסרא מכתשא, מסאב הוא.

רס"ב צרעת ממארת: לשון "סלון ממאיר" (יחזקאל, כח) פויינט"ש בלע"ז. ומדרשו: 'תן בו מארה, שלא תהנה הימנו':

(סא) וְשָׂרָף אֶת־הַבָּגָד או אֶת־הַשֵּׁתִי | או אֶת־הָעֶרֶב בַּצֶּמֶר או בפשתים או אֶת־כָּל־כְּלֵי הָעוֹר אֲשֶׁר־יְהִי בּו הַנֶּגַע כִּי־צִרְעַת מִמָּאֶרֶת הוּא בָּאֵשׁ תִּשְׂרָף:

נב ויזקיד ית לבושא או ית שתיא או ית ערבא, בעמרא או בכתנא, או ית כל מן דמשך, דיהי ביה מכתשא: ארי סגירות מחסרא היא, בנורא תתוקד.

רס"ג בצמר או בפשתים: של צמר או של פשתים, זהו פשוטו. ומדרשו: יכול יביא גזי צמר ואניצי פשתן וישרפם עמו? תלמוד לומר: "הוא באש תשרף" – אינה צריכה דבר אחר עמה. אם־כן, מה תלמוד לומר: "בצמר או בפשתים"? להוציא את האמירות שבו, שהן ממין אחר אמירות, לשון שפה, כמו אמרא:

(סב) וְאִם יִרְאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה לֹא־פָשָׁה הַנֶּגַע בִּבְגָד או בְּשֵׁתִי או בְּעֶרֶב או בכל־כלי־עור:

נז ואם, יחזי כהנא, והא לא אוסיף מכתשא, בלבושא או בשתיא או בערבא; או, בכל מן דמשך.

(סג) וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְכִבְּסוּ אֶת אֲשֶׁר־בּו הַנֶּגַע וְהִסְגִּירוּ שִׁבְעַת־יָמִים שְׁנִית:

נד ויפקיד, כהנא, ויתורין, ית דביה מכתשא; ויסגריה שבעא יומין, תנינות.

רס"ד את אשר־בו הנגע: יכול, מקום הנגע בלבד? תלמוד לומר: "את אשר־בו הנגע". יכול, כל הבגד כלו טעון כבוס? תלמוד לומר: "הנגע". הא, כיצד? יכבס מן הבגד עמו:

(סד) וְרָאָה יִרְאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה אֶת־הַנֶּגַע שִׁבְעַת־יָמִים יָמִים:

נז ואם, יחזי כהנא, והא לא אוסיף מכתשא, בלבושא או בשתיא או בערבא; או, בכל מן דמשך.